

RASSENONDERZOEK SPELT 2018

D. Wittouck ¹, K. Boone ¹, J. Claeys ¹,
F. Flusu ², J.L. Lamont ², A. Demeyere ²

Inhoud

1	Overzicht van de rassen in proef en proefomstandigheden	1
2	Korrelopbrengst	2
2.1	Korrelopbrengst kustpolder (kleigebied)	3
2.2	Korrelopbrengst leem- en zandleemgebied	3
3	Vochtgehalte bij oogst	3
4	Vroegheid aarvorming	4
5	Strolengte	4
6	Legergevoeligheid	4
7	Gevoeligheid voor bladziekten	5

1 Overzicht van de rassen in proef en proefomstandigheden

In het Vlaams Gewest werden door het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen 3 rassenproeven op spelt ingezaaid tijdens het najaar 2017.

Het rassenonderzoek werd gerealiseerd door:

- de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Beleidscoördinatie en Omgeving, Team voorlichting in samenwerking met Inagro vzw, afdeling akkerbouw, Rumbeke-Beitem
(proefplaats: Huldenberg, provincie Vlaams-Brabant)
- Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, Rumbeke-Beitem
(proefplaats: Zuienkerke in de kustpolder en Zwevegem–Sint-Denijs, provincie West-Vlaanderen)

Een overzicht van de rassen in proef is weergegeven in Tabel 1.

Tabel 1: Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt. Overzicht van de rassen in proef.

Ras	Mandataris of verdeler	Kweker (bron: mandataris)	Jaar van eerste opname in de Europese rassenlijst	Vroeg-(rijp)heid (bron: mandataris)	Kwaliteit (bron: mandataris)
Convoitise	Jorion/Philip Seeds	Lemaire-Deffontaines		halfvroeg-halflaat	bakkwaliteit
Cosmos		CRA-W Unité d'Amélioration Gembloux	2000 (B)		bakkwaliteit
Serenite		CRA-W Unité d'Amélioration Gembloux	2015 (B)	halflaat	bakkwaliteit
Zollernspelz	Clovis Matton	Südwestdeutsche Saat-zucht GmbH & Co.KG	2006 (D)		
Zurcher Oberlander Rotkorn (Z.O.R.)	Jorion/Philip Seeds	Getreidezüchtung Peter Kunz		halfvroeg	bakkwaliteit
Ebners Rotkorn	Jorion/Philip Seeds	Saat-zucht-betrieb Hans Gahleitner	2000 (AT)	halflaat	bakkwaliteit
Epanis	Clovis Matton		2008 (B)		

Het rassenonderzoek vond plaats onder praktijkomstandigheden. Er werd een standaard zaaizaadbehandeling toegepast.

De omstandigheden waaronder de rassenvergelijking in 2018 gebeurde, zijn weergegeven in Tabel 2.

¹ Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, Rumbeke-Beitem

² Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Beleidscoördinatie en Omgeving, Team voorlichting

Tabel 2: Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt 2018. Proefomstandigheden.

	LEEM		KUSTPOLDER
	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	West-Vlaanderen
	Huldenberg	Zwevegem (Sint-Denijs)	Zuienkerke
Proefnemer (*)	1	2	2
Grondsoort	leem	leem	klei
Voorvrucht	suikerbieten	aardappelen	wintertarwe
Zaaidatum	31/10/2017	18/10/2017	17/10/2017
Zaaidichtheid	200 kg/ha	200 kg/ha	200 kg/ha
Stikstofbemesting (kg/ha N)	197 (99+98)	197 (98+53+46)	200 (100+100)
Groeiregulatoren	24/04/2018: CCC 1,25 l	06/04/2018: Meteor 369 SL 2 l 17/04/2018: CCC 0,3 l + Moddus 0,15 l	21/04/2018: chloormequat, 1,2 l handelsproduct/ha
Fungiciden	24/04/2018: (1 ^e knoop): EpoX Top 1 l + Cherokee 1 l 28/05/2018: (aarschuiven): Librax 1,5 l	01/05/2018: (schuiven voorlaatste blad) Palazzo 1,6 l 28/05/2018: (aarschuiven): Librax 1,5 l	25/04/2018 (1 ^e knoop): Tebucur 250 EW 1 l 12/05/2018: Granovo 1,2 l 03/06/2018 (aarschuiven): Librax 1,5 l
Insecticiden (bladluisbestrijding):			
najaar	-	30/10/2017: Karis 100 CS 50 ml 18/11/2017: Karate Zeon 50 ml	-
zomer	28/05/2018: Karate Zeon 50 ml	28/05/2018: Karate Zeon 50 ml	03/06/2018: Ravane 50 0,1 l
Oogstdatum	19/07/2018	18/07/2018	25/07/2018

(*) Proefnemer: 1 Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Beleidscoördinatie en Omgeving, Team Voorlichting in samenwerking met Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, Rumbleke-Beitem
2 Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, Rumbleke-Beitem

2 Korrelopbrengst

Bij de rassenkeuze zijn, voor wat de korrelopbrengst betreft, volgende criteria belangrijk:

- de regelmatigheid van het ras over de diverse proefplaatsen binnen hetzelfde jaar
- en de regelmatigheid van het ras over de jaren.

Bij de rassenkeuze is het immers niet aangewezen zich enkel te laten leiden door de opbrengstcijfers van één jaar. **Om het opbrengstvermogen van een ras optimaal te evalueren is het noodzakelijk resultaten over meerdere proefjaren (bij voorkeur minstens drie proefjaren) te beschouwen.** De opbrengstcijfers van één jaar zijn immers eigen aan de groei- en klimaatsomstandigheden van het betreffende jaar.

Gesteld kan worden dat het meerjarig gemiddelde van een ras des te betrouwbaarder is, naarmate de korrelopbrengst van het ras over de jaren stabiel is.

Bij de rassen waar slechts één jaar resultaten beschikbaar zijn, is de nodige omzichtigheid geboden bij de beoordeling.

Daarnaast dient er bij de rassenkeuze ook rekening gehouden te worden met onder andere legergevoeligheid, ziektegevoeligheid of andere eigenschappen.

Tevens is het belangrijk om, in functie van het uit te zaaien areaal spelt, meerdere rassen te kiezen om aldus aan risicospreiding te doen. Resultaten uit het verleden leren trouwens dat het opbrengstpotentieel van rassen wisselend kan zijn in functie van het perceel en het jaar; soms zijn zowel de perceelsverschillen als de jaarverschillen zelfs zeer groot.

In de hiernavolgende tabellen is de korrelopbrengst per ras weergegeven in relatieve cijfers (procenten) ten aanzien van het gemiddeld resultaat van de getuigerassen.

2.1 Korrelopbrengst kustpolder (kleigebied) 2015 tot en met 2018

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt Zuienkerke.
Rangschikking van de rassen naar dalende gemiddelde productiviteit (*).

Ras	2015	2016	2017	2018	Gemiddelde
Rassen 4 jaar in proef (2015-2018)					
Cosmos	103,4	107,6	107,7	111,7	107,6
Zollernspelz	96,6	92,4	92,3	88,3	92,4
Ras 3 jaar in proef (2016-2018)					
Serenite	-	109,2	100,6	106,6	105,5
Ras 2 jaar in proef (2015-2016)					
Zurcher Oberlander Rotkorn	85,3	88,7	-	-	-
Rassen 1 jaar in proef					
Convoitise (2018)	-	-	-	103,0	-
Epanis (2015)	86,8	-	-	-	-
	100	100	100	100	
	(= 12.167	(= 8.978	(= 12.167	(= 9.276	
	kg/ha)	kg/ha)	kg/ha)	kg/ha)	
V.C. (%)	4,65	2,17	1,64	1,71	

(*) Korrelopbrengst = relatieve waarden ten aanzien van het gemiddelde van de rassen Cosmos en Zollernspelz

Ziektebestrijding uitgevoerd op basis van de ziektedruk in de proef:

- 2017: bladbehandeling en aarbehandeling
- 2018, 2016 en 2015: twee bladbehandelingen (gele roest) en een aarbehandeling

2.2 Korrelopbrengst leem- en zandleemgebied

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt.
Rangschikking van de rassen naar dalende gemiddelde productiviteit (*).

Vlaams-Brabant				West-Vlaanderen	
Ras	Huldenberg		gemiddelde	Ras	Zwevegem (Sint-Denijs) (**)
	2017	2018			leem
Rassen 2 jaar in proef (2017-2018)					
Cosmos	106,0	106,7	106,4	Cosmos	103,3
Serenite	95,2	98,8	97,0	Epanis	97,3
Zollernspelz	94,0	93,3	93,7	Zollernspelz	96,7
				Zurcher Oberlander Rotkorn	90,8
				Ebners Rotkorn	81,7
Ras 1 jaar in proef (2018)					
Convoitise	-	97,5	-		
	100	100			100
	(= 10.446	(= 9.266			(= 12.403
	kg/ha)	kg/ha)			kg/ha)
V.C. (%)	3,33	0,99			2,04

(*) Korrelopbrengst = relatieve waarden ten aanzien van het gemiddelde van de rassen Cosmos en Zollernspelz

Ziektebestrijding uitgevoerd op basis van de ziektedruk in de proef:

- 2018: bladbehandeling en aarbehandeling
- 2017 en 2015: twee bladbehandelingen (gele roest) en een aarbehandeling

(**) De oogstresultaten 2018 van Zwevegem (Sint-Denijs) zijn niet voor handen.

3 Vochtgehalte bij oogst

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt 2018.
Vochtgehalte bij oogst (%), rangschikking van de rassen naar dalende waarde.

Ras	Vochtgehalte (%)
Convoitise	13,4
Serenite	13,0
Cosmos	12,9
Zollernspelz	12,7
Gemiddelde	13,0

4 Vroegheid aarvorming

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt 2018.
Vroegheid aarvorming, rangschikking van de rassen van vroeg naar laat in aar komen in 2018.

Ras	Vroegheid Aarvorming (1)
Zollernspelz	52,0
Cosmos	51,3
Convoitise	47,6
Serenite	45,3
<i>Gemiddelde</i>	<i>49,1</i>

(1) Ontwikkelingsstadium spelt:

Aarzwelling	In de aar komen	Bloei
40 -	50 -	60 -
41 vlagbladschede gestrekt	51 eerste pakje van de aar net zichtbaar	61 begin van de bloei
42 -	52 -	62 -
43 aarzwelling net zichtbaar	53 ¼ van de aar zichtbaar	63 -
44 -	54 -	64 -
45 aarzwelling duidelijk zichtbaar	55 ½ van de aar zichtbaar	65 bloei halverwege
46 -	56 -	66 -
47 vlagbladschede opent zich	57 ¾ van de aar zichtbaar	67 -
48 -	58 -	68 -
49 eerste naalden zichtbaar (alleen bij gebaarde vormen)	59 aar volledig verschenen	69 bloei voltooid

5 Strolengte

Strolengte: na toepassen van groeiregulatoren

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt meerdere proefjaren.
Strolengte (cm), rangschikking van de rassen naar afnemende strolengte in 2018.

Ras	2018	2017	2016
Convoitise	122,2	-	-
Serenite	119,4	125,5	115,5
Zollernspelz	116,7	116,9	114,0
Cosmos	111,1	117,3	108,9
<i>Gemiddelde</i>	<i>117,3</i>		

6 Legegevoeligheid

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproef spelt Zwevegem (Sint-Denijs) 2018.
Legegevoeligheid, rangschikking van de rassen naar toenemende gevoeligheid (na toepassen van groeiregulatoren).

Ras	Legering (schaal 1-9; 9 = vrij van legeren)
Serenite	8,3
Zollernspelz	8,2
Cosmos	6,7
Convoitise	3,8
<i>Gemiddelde</i>	<i>6,7</i>

Meest gevoelig voor legeren: Convoitise

7 Gevoeligheid voor bladziekten

7.1 Gevoeligheid voor gele roest (2018 en 2016) en meeldauw (2018)

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt meerdere proefjaren. Bladziekten (schaal 1-9; 9 = gezond). Rangschikking van de rassen naar toenemende gevoeligheid in 2018.

Ras	Gele roest		Meeldauw (witzieke)	
	kustpolder		Huldenberg (Vlaams-Brabant)	
Ras	2018	2016	Ras	2018
Convoitise	9,0	-	Zollernspelz	9,0
Zollernspelz	8,6	7,2	Convoitise	8,8
Serenite	7,9	5,7	Serenite	8,8
Cosmos	5,8	3,9	Cosmos	5,7
Zurcher Oberlander Rotkorn	-	3,4		
<i>gemiddelde</i>	<i>7,8</i>			<i>8,0</i>

➤ **Gele roest**

Minst gevoelig: Convoitise en Zollernspelz

Meest gevoelig: Cosmos en Zurcher Oberlander Rotkorn

➤ **Meeldauw (witzieke)**

Meest gevoelig: Serenite en Zollernspelz

7.2 Gevoeligheid voor gele roest 2015

Gele roest	Ras
weinig	Zollernspelz
matig (tot veel)	Epanis
veel tot zeer veel	Cosmos
zeer veel	Ebners Rotkorn
	Zurcher Oberlander Rotkorn